

Το τρένο της ελπίδας

Π

[...]

ήρα το τρένο απ' το σταθμό Λαρίσης, στην Αθήνα, κάποια Τρίτη απόγευμα. Έβαλα τις βαλίτσες μου την μια πάνω στην άλλη, στο ίδιο δίχτυ για τις αποσκευές, κ' έπειτα κράτησα το χέρι της μάνας μου απ' το παράθυρο. Κοιταζόμασταν στα μάτια χωρίς να λέμε τίποτα. Το βλέμμα της μάνας μου ήταν σαν μια χρυσή καδένα στο λαιμό μου που ήξερα καλά ότι ποτέ δεν θα την πουλούσα. Ο πατέρας στεκόταν παράμερα, ίσως και να 'κλαιγε, μα κανείς δεν το είδε. Εμείς όμως το ξέραμε. Σταθήκαμε έτσι αρκετά πριν ξεκινήσει το τρένο, η μάνα, ο γιος κι ο πατέρας, τόσο κοντά, όσο ποτέ άλλοτε, μια ανθρώπινη σιδηροτροχιά που η λύπη κυκλοφορούσε μπρος πίσω στο ρυθμό που χτυπούσε το αίμα.

— Γιατί πρέπει να φύγεις; ψιθύρισε η μάνα μου, τώρα που εγώ δεν μπορούσα να της απαντήσω τίποτα. Τώρα που ήξερε ότι δεν είχα καμιά απάντηση. Μπορούσε μόνη της να δει αν υπήρχε απάντηση. Δεν είχε θελήσει να με συγκρατήσει, δεν τόλμησε. Θα το μπορούσε, είχε όμως μοιραστεί τις ξάγρυπνες νύχτες μου, είχε περπατήσει μαζί μου στους μακρινούς κυριακάτικους περιπάτους, τότε που η στέρηση μεταμόρφωνε τα πάντα, τότε που ακόμα και το φρέσκο ζυμωμένο ψωμί γινόταν ξένο. Ο πατέρας αντίθετα, ήταν όλο τον καιρό με το μέρος μου. Καλά θα 'κανα να φύγω από 'κει. Πίστευε πως μου ήταν απαραίτητο και πως θα 'μωνα χρήσιμος σ' άλλους ανθρώπους. Πίστευε πως θα τα κατάφερνα, φτάνει να μου δινόταν μία ευκαιρία, αρκεί να μη σάπιζα στη φυλακή, όπως εκείνος και τ' αδέλφια μου. Γι' αυτό είχε υποστηρίξει την απόφασή μου και τώρα στο σταθμό αγωνιζόταν να μη δείξει τίποτα. Όπως και να 'ταν όμως, έκλαιγε, πράγμα που τον γέμιζε κατάπληξη.

Σ' ολόκληρη τη ζωή του είχε κλάψει μόνο μια φορά. Τότε που 'χε σταθεί μπροστά στο εκτελεστικό απόσπασμα, τα όπλα είχανε ρίξει καταπάνω του, μα τα πυρά ήταν άσφαιρα. Όταν κατάλαβε πως δεν ήταν νεκρός, ξέσπασε σε λυγμούς: όχι από χαρά, μα από ένα είδος οργής. Είχανε παίξει με το θάνατό του σαν εκείνα τα τόπια από κουρέλια που φτιάχνουν τα παιδιά στις φτωχογειτονιές. Πίστευε πως θα μπορούσε τουλάχιστον να κρατήσει το θάνατό του. Η ζωή άλλωστε δεν του είχε προσφέρει και

καμιά μεγάλη χαρά από τη στιγμή που δεν ήταν προδότης και προδότης ποτέ δεν θα γινόταν.

Το σπουδαίο ήταν πως εγώ θα γλύτωνα την εκλογή ανάμεσα στη συνέπεια και στη φτώχεια, μια που όπως και να 'ρχονταν τα πράγματα, εγώ ήμουν εκείνος που θα υπέφερε περισσότερο. Ο πατέρας το ήξερε και ήδη από τώρα ένιωθε ένα είδος εκτίμησης για το δικό μου μικρό αγώνα που άρχιζε.

Το τρένο ξεκίνησε. Οι γέροι στέκονταν στην πλατφόρμα όσο μπορούσα να τους βλέπω. Ήξερα πως θα στέκονταν εκεί και για λίγο ακόμα. Η μάνα δεν ήταν σίγουρη πως ο άντρας της ήταν κοντά της, δεν τολμούσε να κοιτάξει πίσω της, το πρόσωπό της ήταν πνιγμένο στο κλάμα και τα νύχια της έσχιζαν βαθιά τις τραχιές χούφτες της. Δεν μπορούσαν όμως να το αποφύγουν. Αργά ή γρήγορα οι γέροι θα 'βλεπαν ο ένας τον άλλο. Πιο φτωχοί από πρώτα, πιο μόνοι από πρώτα, ντροπιασμένοι που δεν κατάφεραν να εξασφαλίσουν μια ζωή για τα παιδιά τους, παρ' όλες τις προσπάθειες, παρ' όλα τα χρόνια στο βουνό με το τουφέκι στο χέρι, παρ' όλα τα χρόνια στη φυλακή, παρ' όλες τις πληγές στο κορμί.

Ήξερα πως ο πατέρας μου θα καταλάβαινε τι ένιωθε η γυναίκα του ακόμα κι αν εκείνη δεν θα 'λεγε ποτέ τίποτα. Μπορούσε να τα διαβάσει όλα στην κυρτωμένη ράχη της, στα τρεμάμενα πόδια της, στις σφιγμένες της γροθιές. Ένιωθε μια βαθιά τρυφερότητα για τούτο το κουρασμένο κορμί που δεν μπορούσε να σταθεί ίσια απ' τη λύπη και τον πόνο. Θα περίμενε υπομονετικά, ώσπου η γυναίκα του ν' ακούσει τους χτύπους της καρδιάς του, κι όταν θα γυρνούσε προς το μέρος του, θα έβγαζε τα γυαλιά του. Έτσι έκανε κάθε φορά που τη φιλούσε. Η μάνα ξέρει καλά αυτή την κίνηση και ξαφνικά βλέπει πως ο γιος της δεν έφυγε ποτέ, στέκει εκεί, μπροστά της, μόνο που είναι λίγο μεγαλύτερος και λίγο πιο αδύνατος.

Θα επέστρεφαν σπίτι περπατώντας. Ίσως σταματούσαν κάπου για καμιά πορτοκαλάδα. Αργότερα εκείνη θα καθόταν να πλέξει κ' εκείνος θα διάβαζε την εφημερίδα μπρος στο παράθυρο, ο καθένας στη μεριά του. Η ατέλειωτη αναμονή είχε αρχίσει. Ο πατέρας θ' αποκοιμιόταν με τις λέξεις απ' το πρώτο γράμμα στην καρδιά. Η μάνα, όμως, θα παραφύλαγε το βράδυ που ερχόταν. Υπήρχαν κι άλλα αγόρια που θα διάβαιναν προς την πόλη και τη νοσταλγία.

**Θόδωρος Καλλιφατίδης
(Σουηδία)**

